

στη, λέγων ὅτι, πανταχόθεν διασπώμενος, ἐστρέφετο ὡς λύκος διωκόμενος ὑπὸ πολλῶν κυνῶν·

τῶν οὖνεκ' ἀρχὴν πάντοθεν κυκούμενος
ὡς ἐν κυσὶν πολλαῖσιν ἐστράφην λύκος.

Ὅθεν μετ' οὐ πολὺ, θεωρῶν ὅτι, εἰάν ἔμενον εἰς Ἀθήνας, ἤθελεν ἀναγκασθῆ νὰ ἐπιχειρήσῃ τροπολογίας ἀτελευτήτους, ἐζήτησε παρὰ τῶν συμπολιτῶν ἄδειαν δεκαετοῦς ἀπουσίας ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ θέλουσι παρὰ πάντων ἀναγλωρισθῆ καὶ ἐκτιμηθῆ τὰ πλεονεκτήματα τῆς νέας καταστάσεως τῶν πραγμάτων⁽¹⁾. Ἀξία δὲ σημειώσεως εἶναι καὶ ἡ βαθεῖα πεποίθησις ἣν εἶχεν ἀναχωρῶν ὅτι οἱ νέοι νόμοι θέλουσι μείνει ἀμετάβλητοι μέχρι τῆς ἐπανόδου αὐτοῦ. Διότι, λέγει ὁ Ἡρόδοτος, «οὐκ οἶοί τι ἦσαν αὐτὸ ποιῆσαι Ἀθηναῖοι· ὀρκίοισι γὰρ μεγάλοισι κατείχοντο, δέκα ἔτεα χρήσεσθαι νόμοισι τοὺς ἄν σφι Σόλων θῆται»⁽²⁾. Ἐκ τούτου γίνεται πρόδηλον ὅποιαν ἱερότητα οἱ προπάτορες ἡμῶν ἀπέδιδον εἰς τὸν ἀπαξ γενόμενον ὄρκον. Ὁ Σόλων ἀποδημήσας κατ' ἀρχὰς μὲν ἐπορεύθη εἰς Αἴγυπτον, ἔπειτα δὲ εἰς Κύπρον. Ἡ δὲ μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Λυδίας Κροίσου συνέντευξις, ἣν τοσοῦτον χαριέντως ἰστόρησεν ὁ Ἡρόδοτος, εἶναι, κατὰ δυστυχίαν, ἀπίθανος, διότι, πλὴν τῶν ἄλλων, φαίνεται γενομένη περὶ τὸ 553 ἔτος, ὀλίγον πρὸ τῆς καταστροφῆς τοῦ Κροίσου ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Κύρου, ἐνῶ ὁ Σόλων ὄχι μόνον εἶχεν ἐπανέλθει εἰς Ἀθήνας πολὺ πρότερον, ἤτοι περὶ τὸ 560, ἀλλὰ καὶ εἶχεν ἀποθάνει μικρὸν μετὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔτος. Ὁπωσδήποτε, ὁ Σόλων, ἐπιστρέψας εἰς τὰς Ἀθήνας, εὗρε μεγάλην πραγμάτων ἀλλοίωσιν καὶ θλιβερώτατα ψευθεύσας τὰς ἐλπίδας αὐτοῦ.

[> Περὶ τῶν ἐν Ἀθήναις ἀπὸ τῆς ἀποδημίας τοῦ Σόλωνος (593 π. Χ.) μέχρι τῆς ὑπὸ τοῦ Πεισιστράτου ἰδρύσεως τῆς τυραννίδος (560 π. Χ.) συμβάντων σπουδαίας >καὶ λεπτομερεῖς εἰδήσεις παρέχει ἡμῖν ἡ τοῦ Ἀριστοτέλους «Πολιτεία Ἀθηναίων». Κατὰ >ταύτας ὁ Σόλων ἀποδημῶν κατέλιπε τὴν πόλιν ἐν μέσῳ ταραχῶν, ὡς εἴρηται, ἀλλ' εὐθύς >μετὰ τὴν ἀναχώρησιν ἠσύχασεν ἡ πόλις καὶ ἡ ἡσυχία αὕτη διήρκεσε τέσσαρα ἔτη. Τὸ δὲ >πέμπτον ἔτος 599/8 π.Χ. ἔνεκα νέων ταραχῶν ἐγένετο ἀναρχία, ἤτοι δὲν ἐξελέγη ἄρχων (ὁ >κυριῶς καλούμενος ἄρχων, ὁ ἐπώνυμος ἐν τοῖς μεταγενεστέροις χρόνοις κληθεὶς), διότι >ἔνεκα τῆς μεγίστης σπουδαιότητος, ἣν τὸ ἀξίωμα τοῦτο προσέλαβε, περὶ τοῦτο πρὸ >πλίντων διεξήγοντο οἱ ἀγῶνες καὶ αἱ ἔριδες («ῶ καὶ δῆλον ὅτι μεγίστην εἶχε δύναμιν ὁ >ἄρχων» φαίνονται γὰρ αἱ στασιάζοντες περὶ ταύτης τῆς ἀρχῆς). Ἡ ἀναρχία αὕτη ἐπα->νελήφθη μετὰ 5 ἔτη, τῷ 599]8. Τὸ δὲ ἐπόμενον ἔτος ὁ Δαμασίας ἐκλεγείσ ἄρχων ἦρ-

(1) Ἀριστοτ. Πολ. Ἀθ. 11 «Διατάξας δὲ τὴν πολιτείαν ὄνπερ εἴρηται τρόπον, ἐπειδὴ προσιόντες αὐτῷ περὶ τῶν νόμων ἠνώχλουν, τὰ μὲν ἐπιτιμῶντες τὰ δὲ ἀνακρίνοντες, βουλό-μενος μῆτε ταῦτα κινεῖν μῆτ' ἀπεχθάνεσθαι παρῶν, ἀποδημίαν ἐποιήσατο κατ' ἐμπορίαν ἅμα καὶ θεωρίαν εἰς Αἴγυπτον, λέγων ὡς οὐχ ἤξει δέκα ἐτῶν· οὐ γὰρ οἶεσθαι δίκαιον εἶναι τοὺς νόμους ἐξηγεῖσθαι παρῶν, ἀλλ' ἕκαστον τὰ γεγραμμένα ποιεῖν».

(2) Περὶ τῶν ὄρκων τούτων λέγει ὁ Ἀριστοτέλης τάδε (Πολ. Ἀθην. 7)· «ἀναγράφαντες δὲ τοὺς νόμους εἰς τοὺς κύρβεις ἐσθησαν ἐν τῇ στοᾷ τῇ βασιλείῳ, καὶ ὤμοσαν χρήσεσθαι πάντες. Οἱ δ' ἐννέα ἄρχοντες ὀμνύντες πρὸς τῷ λίθῳ κατεφάτιζον ἀναθήσειν ἀνδριάντα χρυσοῦν εἰάν τινα παραβῶσι τῶν νόμων· ὅθεν ἐτι καὶ νῦν οὕτως ὀμνύουσιν».

